

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/108/2019
Identifikačné číslo spisu: 1213230629
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1213230629.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Veselej Zemaníkovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Gabriely Mederovej v právnej veci žalobcu: Union zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 814 53 Bratislava, IČO: 36 284 831, zastúpený Kinstellar, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 13, 811 02 Bratislava, IČO: 35 873 833, proti žalovanému: Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica, Námestie Ludvika Svobodu 4, Banská Bystrica, IČO: 37 957 937, zastúpený JUDr. Tatiana Čarská, advokátkou Komenského 18B, 874 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 8 051,- eur s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu Bratislava pod sp. zn. 1Cob/27/2018-724 zo dňa 13. júna 2019, jednomyselne, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu z a m i e t a .
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom č. k. 26CbHs/3/2013-695 zo dňa 6. septembra 2017 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.
2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu 30. septembra 2013 žiadal určiť, že výpoveď žalovaného zo dňa 25. júna 2013 zo zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti číslo 5001NFAL000206 uzavretej so žalobcom dňa 15. januára 2007 v znení dodatkov č. 1 až 16 je neplatná a žiadal zaviazat' žalovaného na náhradu škody spôsobenej neplatnou výpoveďou zo Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti hore uvedeného čísla, v ktorej žalovaný ako poskytovateľ poskytoval pre žalobcu (poisťovňu) zdravotnú starostlivosť.
3. V bode 15 odôvodnenia poukázal na späťvzatie návrhu žalobcom v časti o určenie neplatnosti výpovede o Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a uloženia povinnosti prijať návrh na uzatvorenie Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Konajúci súd s poukazom na toto späťvzatie, uznesením č. k. 26CbHs/3/2013-506 zo dňa 27. novembra 2013, v tejto časti konanie zastavil. V časti, v ktorej žalobca návrh späť nezobral, konajúci súd vyzval žalobcu vzhľadom na

nezrozumiteľnosť a nevykonateľnosť návrhu, uznesením č. k. 26CbHs/3/2013-512 zo dňa 14. augusta 2014 žalobu doplniť. Žalobca doplnil jeho podanie dňa 4. septembra 2014 označeným ako „náhrada škody - Doplnenie“. Uviedol, že v tomto podaní uviedol, že uzavretím Dodatku č. 17 k Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, žalovaný zobral späť svoju výpoveď z tejto Zmluvy a zároveň boli s účinnosťou od 1. októbra 2013 upravené podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti, a to v neprospech žalobcu. Konštatoval, že žalobca upozornil žalovaného, že Dodatok č. 17 k Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti akceptuje pod nátlakom žalovaného, vyvolaného protisúťažným konaním a výpoveďou zo zmluvy ako nástroja implementácie protisúťažného konania. V tejto súvislosti, t. j. uzavretím Dodatku č. 17 k Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa podľa jeho tvrdenia žalobcovi zvýšili náklady na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktoré predstavovali sumu 8 051,- eur. Súd túto zmenu žaloby pripustil.

4. Po vykonanom dokazovaní s dôkazmi uvedenými v odôvodnení a s poukazom na citované ustanovenia mal za preukázané, že žalovaný so žalobcom uzavreli Zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti dňa XX. Y. XXXX, číslo XXXXNFALXXXXX, ktorá bola neskôr menená dodatkami č. 1 až 16 na dobu určitú do 30. júna 2014. Dňa 27. júna 2013 žalovaný doručil žalobcovi výpoveď z tejto zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s účinnosťou od 1. októbra 2013. Po podaní žaloby došlo medzi žalobcom a žalovaným k uzatvoreniu Dodatku č. 17 k Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Týmto dodatkom došlo k zmene podmienok týkajúcich sa najmä cien jednotlivých úkonov zdravotnej starostlivosti, ale k dohode ohľadom pokračovania zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným došlo. Tieto skutočnosti medzi stranami sporné neboli. Zmluvný vzťah zo zmluvy č. 5001NFAL000206 pokračoval aj po uplynutí výpovednej lehoty, t. j. po 1. októbri 2013 a účinky výpovede nenastali odvrátením dohody účastníkov zmluvného vzťahu obsiahnutou v čl. 2 Dodatku č. 17 k tejto Zmluve.

5. Žalobca sa predmetnou žalobu domáhal náhrady škody, ktorá podľa žalobcu mala byť spôsobená protisúťažným konaním žalovaného. Žalovaný sa mal tohto konania dopustiť tým, že sa zúčastnil členskej schôdze Asociácie štátnych nemocníc, teda na stretnutí organizácie združujúcej aj ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Na tomto stretnutí podľa žalobcu malo dôjsť k zakázanej dohode, ktorú mal žalovaný zneužiť a taktiež mal zneužiť svoje dominantné postavenie na trhu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Tohto dôsledkom mala byť výpoveď žalovaného zo Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a škoda, ktorú žalobca v jeho majetkovej sfére utrpel.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v bodoch č. 47 až 58 sa podrobne zaoberal uplatneným nárokom žalobcu na škodu v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka a s poukazom na ustanovenia § 193 a § 194 C. s. p. Konštatoval, že z tohto ustanovenia je zrejmé, že otázku protisúťažného konania, t. j. otázku spáchania správneho deliktu nie je súd v sporovom konaní povinný riešiť ako otázku prejudiciálnu, nakoľko tento postup priamo citované ustanovenie vylučuje. S poukazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uviedol, že ak by súd v civilnom sporovom konaní sám uzavrel, že žalovaný sa svojím konaním dopustil protisúťažného konania, porušil by jednu zo základných zásad demokratického a právneho štátu.

7. Okresný súd Bratislava II v bode č. 58 odôvodnenia uviedol, že žalobca v priebehu konania nepredložil a ani nedoložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali protisúťažné konanie žalovaného ani, že by bol súťažný orgán označil jeho konanie za nedovolené. Keďže žalobca právne relevantným spôsobom nepreukázal existenciu protisúťažného konania, ako základného predpokladu existencie zodpovednosti žalovaného škodu uplatnenú žalobcom, konajúci súd dokazovanie týkajúce sa skúmania výšky škody označil ako prejudiciálnu, ktorú nie je oprávnený skúmať.

8. S odvolaním sa na citované odôvodnenie žalobu, žalobu ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 C. s. p. tak, že žalovanému náhradu trov konania priznal podľa pomeru a úspechu vo veci.

9. O odvolaní žalobcu (list v spise č. 786), ako odvolací súd, rozhodol Krajský súd v Bratislave

rozsudkom sp. zn. 1Cob/27/2018-724 zo dňa 13. júna 2019 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II. č. k. 26CbHs/3/2013-695 zo dňa 6. septembra 2017 potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

10. V odôvodnení rozsudku Krajský súd Bratislava v bodoch 1 až 22 popísal podrobne obsah žaloby, jednotlivých podaní sporových strán, predložené dôkazy, konštatáciu súdu prvého stupňa, odôvodnenie odvolania žalobcu a v bode 22 uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 C. s. p. a môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Dokazovanie súdom prvej inštancie označil sa dostatočné, ako aj vec správne súdom prvého stupňa posúdenú .

11. K námietke žalobcu v odvolaní poukazujúcej na znenie § 4 ods. 2 zákona č. 350/2016 Z. z., v zmysle ktorého „Konečné rozhodnutie o porušení práva hospodárskej súťaže vydané v inom členskom štáte Európskej únie sa považuje za dôkaz o porušení práva hospodárskej súťaže, pokiaľ v súdnom konaní o náhradu škody nebude preukázaný opak“, odvolací súd dal do pozornosti ustanovenie § 1 citovaného paragrafu, v zmysle ktorého „Pri rozhodovaní o náhrade škody je v časti výroku o porušení práva hospodárskej súťaže súd viazaný právoplatným rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky alebo konečným rozhodnutím súdu preskúmavajúceho toto rozhodnutie“. V tejto súvislosti konštatoval, že Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2014/104/EÚ, na ktorú poukázal žalobca v odvolaní (konkrétne čl. 3 ods. 4 Smernice sa na danú vec nevzťahuje. Citoval § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z., ktoré demonštratívne vypočítava skutkové podstaty deliktu zneužívania dominantného postavenia a s poukazom na ustanovenie § 193 C. s. p. uviedol, že viazanosťou rozhodnutí príslušných orgánov sa vzťahuje aj na rozhodnutie Protimonopolného úradu SR o zneužití dominantného postavenia a že právomoc Protimonopolného úradu SR na takéto rozhodnutie je daná zákonom v ustanovení § 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 136/2001 Z. z. K označenému uzneseniu žalobcom, v jeho odvolaní sp. zn. 3Cob/67/2016, odvolací súd uviedol, že toto uznesenie nie je v danej veci aplikovateľné, nakoľko v danej veci po čiastočnom späťvzati zostal iba nárok na náhradu škody a nie aj určenie neplatnosti výpovede zo Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ako to bolo žalobcom v odvolaní označenej veci sp. zn. 3Cob/67/2016. S názorom odvolacieho súdu Krajského súdu v Bratislave vyjadreného v uznesení sp. zn. 3Cob/67/2016, v ktorom sa uvádza, že Protimonopolný úrad SR v súlade so zákonom č. 136/2001 Z. z. nemá právomoc rozhodovať o určení neplatnosti výpovede zo Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a náhrade škody v odôvodnení tohto rozhodnutia. S poukazom na ustanovenie § 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 136/2001 Z. z., podľa ktorého úrad vydáva rozhodnutie o tom, či konanie alebo činnosť podnikateľa je zakázaná, rozhoduje o uložení povinnosti zdržať sa takého konania a povinnosti odstrániť protiprávny stav, uviedol, že v predmetnom konaní toto preukázané nebolo.

12. K odvolacej námietke žalobcu, ohľadne arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia, odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie nie je arbitrárne a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Odôvodnenie súdu prvej inštancie označil za také, ktoré popisuje rozhodujúci skutkový stav primeraným spôsobom a cituje právne predpisy, ktoré súd prvej inštancie pri jeho rozhodnutí vo veci aplikoval.

13. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil a o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

14. Proti tomuto rozhodnutiu, s vyznačenou právoplatnosťou dňa 11. júla 2019 dovolanie podal žalobca, podaním doručeným súdu dňa 12. septembra 2019.

15. S interpretáciou konajúcich súdov uvedenou odôvodnení rozhodnutí, s poukazom na ustanovenie § 193, § 194 C. s. p. sa žalobca nestotožnil, namietal nevykonanie ním požadovaných dôkazov, čím mu podľa jeho názoru, súdu odňal prístup k súdu a porušil jeho práva na spravodlivý súdny proces. V zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na súdny proces.

16. Prípustnosť dovolania označil aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a za otázku, ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená nebola, označil „otázku existencie právomoci posudzovať pri žalobe o náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva ako základ nároku v zmysle ustanovenia § 193 v spojení s ustanovením § 194 ods. 1 C. s. p., ako aj v zmysle noriem európskeho práva.

17. Výklad súdov k ustanoveniam § 193 a § 194 C. s. p. tak, ako bol vyslovený v napadnutých rozhodnutiach, označil za absurdný a zároveň sa odvolal aj na znenie jeho žalobného návrhu, v ktorom sa nedovoľával iba na porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ale aj na porušenie článkov 101 a 102 Zmluvy o fungovaní EÚ, s obsahom ktorých ustanovení je aplikácia konajúcich súdov v ustanovení § 193 C. s. p. a § 194 C. s. p. v priamom rozpore, ako aj s článkom 6 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003, ktoré samy o sebe zakladajú právomoc rozhodovať o tom, či došlo k porušeniu článku 101 a 102 Zmluvy, ako aj právomoc rozhodovať o nároku na náhradu škody. Poukázal na znenie ustanovení §193, § 194, z ktorého znenia je nespochybniteľná nutnosť použiť eurokonformný výklad.

18. S odkazom na rozhodnutie Courage proti Crehan uviedol, že Súdny dvor potvrdil možnosť jednotlivca domáhať sa náhrady škody v dôsledku porušenia článku 101(1) a konštatoval, že „Celá účinnosť článku 85 [v súčasnom znení článok 101] Zmluvy obzvlášť prakticky účinok zákazu obsiahnutého v článku 85(1) [v súčasnom znení článok 101(1)] Zmluvy, by bol v ohrození, ak by neumožňovali akýmkoľvek jednotlivcom domáhať sa náhrady škody spôsobenej dohodou alebo konaním obmedzujúcim, alebo narušujúcim hospodársku súťaž. „Na podporu jeho názoru citoval rozhodnutia Leclerc proti Komisii, rozhodnutie 127/73 BRT proti SABAM (1974), body 15 a 16, Master Foods proti HB Ice Cream, Delimitis proti Henniniger Bräu, Manfredi proti Lloyd Adriatico Assicurazioni, Pfeiderer.

19. Za jednoznačné uviedol, že s názorom, že pri neexistencii rozhodnutia súťažného orgánu, súd nemá právomoc posudzovať pri žalobe o náhrady škody otázku, či došlo k porušeniu článkov 101 a 102 Zmluvy, nesúhlasí.

20. Z uvedených dôvodov navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril (list v spise č. 749), v ktorom označuje napadnuté rozhodnutie za vecne správne a navrhuje dovolanie zamietnuť.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal žalobca včas, v zastúpení advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ako prvou otázkou zaoberal, či ide o dovolanie prípustné.

24. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

25. Dovolanie je prípustné voči každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí v prípadoch uvedených v ustanovení § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania označil ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p.

26. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa končí, ak:

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) po preskúmaní rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo sa tvrdením žalobcu, že konaním súdov mu bolo znemožnený prístup k súdu, čím

došlo k arbitrárnej interpretácii ustanovenia § 193 a § 194 C. s. p. sa jednoznačne nestotožnil. Namietanú arbitrárnu interpretáciu súdu jednotlivých ustanovení nepovažoval za taký nesprávny procesný postup súdu, ktorý znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Nesúhlas sporovej strany s interpretáciou právnych ustanovení konajúcich súdov, podľa dovolacieho súdu, nie je možné považovať za nesprávny procesný postup súdu, ktorý znemožňuje strane uskutočňovať jej patriace procesné práva. Súhlas sporovej strany s interpretáciou jednotlivých právnych ustanovení súdom nie je procesným právom. Procesné práva sú zákonom vymedzené, ide napríklad o možnosť zúčastniť sa pojednávania, vyjadriť sa k jednotlivým dôkazom atď. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s rozhodnutím všeobecného súdu vrátane s výkladom a interpretáciou jednotlivých právnych ustanovení nemôže viesť k arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky po zhodnotení namietaných skutočností, ohľadne namietaného procesného postupu súdu, dospel k záveru, že žalobca toto nedôvodne namietal a prípustnosť dovolania s poukazom a ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. nepreukázal.

30. Žalobca prípustnosť dovolania označil aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

31. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.)

32. Žalobca za takúto otázku vymedzil „či existuje právomoc súdu posudzovať pri žalobe o náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva ako prejudiciálnu otázku porušenie súťažného práva ako základ nároku v zmysle ustanovenia § 193 v spojení s ust. § 194 ods. 1 C. s. p., ako aj noriem európskeho práva.

33. Je pravdou, že nastolená právna otázka nebola doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu. Predmetom dovolacieho konania je tak v kontexte nastolenej právnej otázky ako zásadná otázka pre vyriešenie sporu „výklad aplikácie ustanovenia § 193 v spojení s § 194 ods. 1 C. s. p., so zreteľom na náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva.“

34. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolačím dôvodom sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétne právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Uvedený dôvod prípustnosti dovolaní predpokladá, že právnu otázku dovolací súd doposiaľ neriešil a je potrebné, aby dovolacím súdom ako najvyššou súdnou autoritou táto otázka bola vyriešená. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ riešená nebola. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom, t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí. V danom prípade žalobca v dovolaní predostrel právnu otázku, od ktorej rozhodnutie súdu odvolacieho podľa neho záviselo, pričom zároveň vymedzil právne posúdenie uskutočnené odvolacím súdom, ktoré dovolateľ považuje za nesprávne a uviedol ako mal odvolací súd podľa jeho názoru „vec posúdiť“. Z obsahu dovolania, preto je zrejmé, že nastolená právna otázka, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu je zrejmalá a teda ide o dovolanie s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ spĺňajúce predpoklady

pre posudzovanie prípustnosti dovolania.

35. Nastolená právna otázka ohľadne existencie právomoci súdu posudzovať pri žalobe o náhradu škody, spôsobenej porušením súťažného práva „ako prejudiciálnu otázku - porušenie súťažného práva, ako základ nároku v zmysle ustanovení § 193 C. s. p. v spojení s § 194 ods. 1 C. s. p., ako aj so zreteľom na náhradu škody spôsobenej porušením európskych noriem, nie je však jednoznačne otázkou, od ktorej vyriešenie sporu záviselo, keďže nejde o povinnosť súdu túto otázku ako prejudiciálnu skúmať, ale o otázku skúmania právomoci súdu.

36. Ustanovenie § 193 C. s. p. označené ako viazanosť súdu inými rozhodnutiami hovorí, že súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom „či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je taktiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu a o tom, kto ich spáchal alebo rozhodnutím o osobnom stave alebo zániku spoločnosti (§ 193 C. s. p.).

37. Ustanovenie § 194 označené ako „Prejudicialita“ hovorí:

1/ že otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193 môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

2/ ak bolo o otázke podľa odseku 1/ rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia (§ 194 C. s. p.).

38. V konkrétnom spore žalobca uplatňuje právo na náhradu škody. Pojem náhrada škody ako taký je vymedzený v ustanovení § 373 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane. Právna úprava zodpovednosti za škodu je pomerne zložitá najmä systematickým usporiadaním predpisov súkromného práva. V Občianskom zákonníku sú upravené osobitné druhy zodpovednosti za škodu, ktoré sa aplikujú aj na zodpovednosť podnikateľov, a to zodpovednosť za škodu spôsobenú inému prevádzkovou činnosťou podľa § 420a OZ, zodpovednosťou za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 OZ zodpovednosť za škodu spôsobenú zvlášť nebezpečnou prevádzkou podľa § 432 a nasl. OZ, zodpovednosť za škodu spôsobenú na vnesených alebo odložených veciach podľa § 433 OZ. Uvedené druhy osobitnej zodpovednosti sa aplikujú pred všeobecnou úpravou zodpovednosti, upravenej v Obchodnom zákonníku. Z občianskeho zákonníka sa ďalej aplikujú aj ustanovenia o povinnosti predchádzať škodám a súvisiace ustanovenia (§ 415 až § 419 OZ). Aplikácia ustanovenia všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ prichádza do úvahy vtedy, ak subjekt obchodného záväzkového vzťahu poruší povinnosť stanovenú v inom právnom predpise ako v Obchodnom zákonníku a z toho osobitného predpisu nevyplýva niečo iné.

39. V konkrétnom spore žalobca uplatňuje právo na náhradu škody vo výške 8 051,- eur titulom jemu zvýšených nákladov za poskytovanú zdravotnú starostlivosť formou ceny za jednotlivé úkony zdravotnej starostlivosti za obdobie október 2013, november 2013 až jún 2014 v období dohodnutými obojstranne so žalovaným v Dodatku č. 17 k uzavretej Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo dňa 15. januára 2007. Z obsahu Dodatku č. 17 k Zmluve o poskytovaní zdravotnej starostlivosti je zrejmé, že bola podpísaná obojstranne, napriek tomu, že žalobca v žalobe označuje tento dodatok uzavretý v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Žalobca však s jeho znením súhlasil, keď na základe ním prijatého záveru vyhlásil, že späťvzatie výpovede Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti akceptuje, na základe čoho aj súd v tejto časti jeho žaloby konanie zastavil. Zo žiadneho ustanovenia Dodatku č. 17 nie je zrejmé tvrdenie žalobcu, že by tento bol uzavretý pod nátlakom. Toto tvrdenie žalobca nepreukázal žiadnym dôkazom ako ani, že išlo o konanie v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Jednoznačnou pravdou je, že žalobca porušenie povinnosti žalovaným a príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a škodou, ktorou sa považuje ujma, ktorá poškodenej strane vznikla tým, že musela vynaložiť náklady v dôsledku porušenia povinnosti druhej strany (§ 380

Obchodného zákonníka), nepreukázal. Z ustanovenia je zrejmé, že medzi vynaloženými nákladmi a porušením povinností musí byť príčinná súvislosť. Poškodená strana si môže uplatniť len tie náklady, ktoré museli byť vynaložené, pretože druhá strana nespĺnila svoju povinnosť zo záväzku alebo inú právnu povinnosť. Dôkazné bremeno je na poškodenej strane. Faktom je, že žalobca žiadne nesplnenie povinnosti žalovaného ani porušenie povinnosti tak ako to stanovuje citované ustanovenie, nepreukázal. Celú žalobu postavil iba na ním tvrdeného konaní žalovaného v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, ktoré však zo žiadneho dôkazu predloženého žalobcom v spise neexistuje.

40. Pojem „hospodárska súťaž“, je upravený v ustanovení § 41 Obchodného zákonníka a je z neho zrejmé, že súťažitelia majú právo slobodne rozvíjať súťažnú činnosť v záujme dosiahnutia hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti, sú však povinné pritom dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú svoju účasť na súťaži zneužívať. Dôkaz o tom, že žalovaný zneužíval jeho účasť na súťaži žalobca k žalobe nedoložil.

41. Keďže žalobca v žalobe uviedol, že žalobou sa domáha náhrady škody spôsobenej protisúťažným konaním, tak ako konštatoval súd prvej inštancie, bolo jeho povinnosťou preukázať, že žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, ktoré možno kvalifikovať ako dohodu obmedzujúcu súťaž, alebo zneužitie dominantného postavenia, čo žalobca nespĺnil. Súd je pri rozhodovaní o takejto žalobe viazaný právoplatným rozhodnutím súťažného orgánu, ktorým bolo rozhodnuté, že konkrétny subjekt porušil normu súťažného práva. Uvedená skutočnosť vyplýva priamo z ustanovenia § 193 C. s. p. Viazanosť rozhodnutiami Protimonopolného úradu SR sa vzťahuje na dva aspekty, a to skutočnosť, že bol spáchaný súťažný delikt spadajúci do širšej kategórie deliktu a kto ho spáchal. Rovnako môže byť viazaný aj prípadným rozhodnutím Európskej komisie o protisúťažnom konaní škodcu, ak by posúdenie súťažného deliktu spadalo do jeho právomoci, respektíve, ak by túto právomoc na seba abstrahoval.

42. Jednou z východiskových otázok pre odpoveď na otázku, ktorú žalobca označil v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je, či súd je oprávnený rozhodovať ako prejudiciálnu otázku - existenciu samotného protisúťažného konania, hoci o tejto otázke má právomoc rozhodovať Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.

43. Súd prvej inštancie v zmysle právnej prejudiciality vymedzenej v § 194 C. s. p. správne vymedzil, že súd v civilnom sporovom konaní nie je oprávnený riešiť otázky patriace do právomoci orgánov, ktorých právomoc je riešiť spáchanie trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu, a to ani ako otázky prejudiciálne, nakoľko tento postup priamo vylučuje ustanovenie § 194 C. s. p.

44. Odvolací súd, pri rozhodnutí o odvolaní žalobcu postupoval správne, keď zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že okruhom otázok v zmysle § 193 C. s. p. je teda súd viazaný v tom zmysle, že o nich nemôže urobiť prejudiciálny záver s poukazom na Civilný sporový poriadok komentár Števec, Ficova, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív 2016 a rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

45. Odvolací súd v odôvodnení jeho rozhodnutia správne dal do pozornosti aj znenie § 4 ods. 2 zákona č. 350/2016 Z. z., v zmysle ktorého „Konečné rozhodnutie o porušení práva o hospodárskej súťaži vydané v inom členskom štáte Európskej únie sa považuje za dôkaz o porušení práva hospodárskej súťaže, pokiaľ v súdnom konaní o náhradu škody nebude preukázaný opak.“ V tejto súvislosti je zrejmé, že pri rozhodovaní o náhrade škody je v časti o porušení práva hospodárskej súťaži súd viazaný právoplatným rozhodnutím Protimonopolným úradom Slovenskej republiky alebo rozhodnutím súdu preskúmajúceho toto rozhodnutie.

46. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia správne pripomenul, že skutkové podstaty správneho deliktu zneužívania dominantného postavenia sú demonštratívne vymenované v § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a v nadväznosti na to s poukazom na § 193 C. s. p., v časti viazanosti rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný iný správny delikt postihnutelný podľa osobitého predpisu uviedol, že sa vzťahuje aj na rozhodnutie Protimonopolného

úradu SR o zneužití dominantného postavenia a že právomoc Protimonopolného radu Slovenskej republiky na takéto rozhodnutia je daná zákonom § 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2014. Z uvedeného teda vyplýva, že otázku existencie protisúťažného konania (správneho deliktu) nie je súd oprávnený riešiť ako otázku prejudiciálnu. Právomoc o tom má rozhodnúť Protimonopolný úrad.

47. Súd môže samostatne posudzovať určité otázky a má právo vydávať o týchto otázkach autoritatívne rozhodnutie, pričom toto právo je obmedzené len na veci patriace do civilnej právomoci súdov. V praxi nastávajú situácie, keď má konajúci súd na účely konania posúdiť otázky, o ktorých rozhodnúť patrí inému orgánu (správnemu alebo trestnému). Vtedy hovoríme o takzvaných prejudiciálnych otázkach, teda takých právnych otázkach, ktoré samy nie sú predmetom daného konania, ale, od ktorých vyriešenia závisí rozhodnutie vo veci samej.

48. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 193 C. s. p. taxatívnym spôsobom vymedzuje prípady, ktoré súd prejudiciálne v tomto režime riešiť nemôže.

49. Súd je v civilnom sporovom konaní viazaný:

- Rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je, alebo nie je v rozpore s ústavou, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná: to platí aj v prípade každého rozhodnutia vydaného v konaní o súlade právnych predpisov (čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky).
- Rozhodnutím s ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných práv a ľudských slobôd.
- Rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov a kto ho spáchal, viazanosť sa vzťahuje iba na výrok, nie na odôvodnenie rozhodnutia. Z výroku o vine je potom nutné vychádzať ako celku a brať do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej podstaty trestného činu (priestupku, správneho deliktu konkrétnym konaním páchatel'a). Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin (priestupok, správny delikt) a kto ho spáchal je daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu (priestupku, správneho deliktu) zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie o primárnom nároku naplnené.
- Rozhodnutím o osobnom stave.
- Rozhodnutím o vzniku alebo zániku spoločnosti, hoci zákon výslovne neuvádza, o aké spoločnosti má ísť, možno prihliadnúť k názoru, že ide o spoločnosti obchodné.

50. Týmto okruhom je súd viazaný v tom zmysle, že o nich nemôže urobiť ani prejudiciálny záver. Za situácie, ak bez vyriešenia týchto otázok súd nemôže pokračovať v konaní, konanie preruší a pokračuje v ňom až po odpadnutí prekážky právomoci (§ 162 C. s. p.).

51. Z vyššie uvedeného výkladu vyplýva neexistencia právomoci posudzovať pri žalobe o náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva ako prejudiciálnu otázku porušenie súťažného práva ako základ nároku v zmysle ustanovenia § 193 v spojení s § 194 ods. 1 C. s. p., ako aj v zmysle noriem európskeho práva, nakoľko súťažný delikt (ktorý je iným správny deliktom) je v § 193 C. s. p. taxatívne uvedený ako jeden z prípadov, ktoré súd prejudiciálne riešiť nemôže.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) s poukazom na uvedené dôvody dospel k záveru, že existencia právomoci pri žalobe o náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva riešiť ako prejudiciálnu otázku porušenie súťažného práva ako základ nároku v zmysle ustanovenia § 193 C. s. p. v spojení s § 194 ods. 1 C. s. p., ako aj v zmysle noriem európskeho práva, daná nie je.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.), preto tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd právne vec nesprávne posúdil označil za právne nedôvodné. Žalobcom nastolená právna otázka v dovolaní bola vyriešená odvolacím súdom a aj súdom prvej inštancie v súlade so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.), preto v súlade s § 448 C. s. p., dovolanie žalobcu ako nedôvodne zamietol.

54. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.